מדריך למורה

מערך שיעור זה הינו חלק מפעילות חודש תקומה וגבורה במערכת החינוך, העוסק בערכים המחברים בין העבר, ההווה והעתיד בצל האתגרים הנוכחיים שהמדינה מתמודדת עמם. לפניכם מדריך מקצועי המיועד לתמוך בהנחיית השיעור. המדריך נועד להציע הכוונה מתודולוגית ודגשים שיסייעו לכם בהובלת השיעור באופן מיטבי. אנו מזמינים אתכם להיעזר בחומרים אלו כמצפן מקצועי המותאם למטרות הלימודיות ולצרכי התלמידים. למעבר למסמך מונגש

הכנה מקדימה לשיעור

השיעור יציג את הנושא חקלאות בנגב המערבי, בדגש על גידולי שדה בישראל, אזורים גאוגרפיים בולטים, הרכב הגידולים ותנאי הגידול הנדרשים, ביטחון תזונתי של החקלאות ומשקלה בכלכלה. אך הרבה מעבר לניתוח הגאוגרפי, השיעור עוסק בחוסנה של החברה הישראלית, בגבורה של אנשי האדמה בקיבוצים ובמושבים, שחזרו לזרוע את השדות של הנגב המערבי תוך כדי מלחמת חרבות ברזל. השיעור מספר את הסיפור של "החיטה שצומחת שוב".

מושגים לשיעור

- אקלים צחיח למחצה
- קרקע לס
- חקלאות בעל
- השקיה ממוחשבת
- חקלאות בת קיימא
- ביטחון תזונתי

מדריך למורה

ריכוז החומרים בהכנה לשיעור:

- אבידע חוזר הביתה: החקלאי מבארי שאיבד בן, אישה ורגל זורע מחדש
- כתבה על הזריעה בבארי
- כתבה על גדי מוזס ששב הביתה מהשבי
- מפת הלמ"ס, גידולים חקלאיים בישראל
- משרד החקלאות – סקירה גידולי שדה
- תמונות שדה תפוחי אדמה בקיבוץ ניר עוז.
- החיטה צומחת שוב, להקת הגבעטרון למען תושבי העוטף
- מילות השיר של דורית צמרת, חברת בית השיטה, והסיפור על 11 הנופלים במלחמת יום הכיפורים

כלל החומרים מקושרים גם במצגת.

מדריך למורה

שקפים 6-7: שקפי פתיחה

הציגו את נושא השיעור ומטרות השיעור. בשיעור נלמד על התפרוסת הגאוגרפית של הגידולים החקלאיים בישראל, תנאי הגידול, אזורי הגידול המרכזיים והתרומה של ענף החקלאות. הלימוד שלנו היום הוא שונה. נכיר את גידולי השדה דרך הסיפור האישי של שני גיבורים בעל כורחם – חבר קיבוץ מבארי וחבר קיבוץ מניר עוז.

שקפים 8-11: אדוות ראשונות, פתיח

נתחיל בסיפורו של אבידע בכר, החקלאי מבארי שאיבד בן, אישה ורגל, וזורע מחדש את החיטה (הקרנת הסרטון 55 שניות ראשונות. ואז שוב מדקה 7:00 ועד הסוף). שימו לב, תוכלו גם להציג את הכתבה שפורסמה באתר YNET כתבה על הזריעה בבארי.

נמשיך בסיפור המופלא של גדי מוזס, החטוף בן ה-80 מקיבוץ ניר עוז, ששב הביתה לשקם את הקיבוץ ולזרוע שוב. הוא הבטיח לשוביו בעזה שבאשר יהיה שלום הוא יחזור וילמד אותם חקלאות.

מדריך למורה

שקפים 12-15: אדוות משותפות, משימה בקבוצות

- תחילה, נלמד מושגי יסוד: אקלים צחיח למחצה, קרקע לס, חקלאות בעל, השקיה ממוחשבת, חקלאות בת קיימא, ביטחון תזונתי.
- לאחר מכן, נחלק את הכיתה לקבוצות. כל קבוצה תבצע עבודת חקר בה הם יכירו את הענפים החקלאיים של מדינת ישראל. על הקבוצה לנתח את המפה ואת התפרוסת הגאוגרפית, שטחי הגידול, נזהה את האזורים הבולטים בארץ בגידולי שדה, נזהה את הרכב הגידולים בכל אזור ואת תנאי הגידול הנדרשים לגידולי שדה. יש להיעזר בחומרי העזר הרלוונטיים ובכלי AI (מחולל שפה).
- נעמיק בניתוח הנגב המערבי ונכיר את היתרונות היחסיים של האזור ואת תנאי הגידול הנדרשים לחיטה ולתפוחי אדמה. נראה תמונות שצולמו על ידי חקלאים באזור. ניתן להיעזר בכלי AI (מחולל שפה) ולנתח גם את התמונה המצורפת. נבחן את המרחב על פי המפה של שטח גידולי שדה, מטעים ופרי הדר (מפת הלמ"ס), ונראה כי שטח גידולים באזור הטבעי מתוך סך שטח הגידולים בארץ ביישובי הנגב המערבי , הוא הגבוה ביותר.

מדריך למורה

שקפים 16-17: מעבר לאופק, סיכום

לסיכום השיעור נתחבר לשיר: "החיטה צומחת שוב".

החיטה היא גידול שדה בישראל, אחד משבעת המינים שבהם התברכה ארץ ישראל. היא צומחת כמו החקלאים השורשיים שמגדלים אותה. עמק חרוד, כפי שראינו במפה, הוא אזור גידול חשוב של חיטה. קיבוץ בית השיטה איבד במלחמת יום הכיפורים 11 מבניו. את סיפורם ואת סיפור החיטה של העמק כתבה בת הקיבוץ, דורית צמרת, והלחין חיים ברקני, חבר קיבוץ שער הגולן. לאחר 50 שנה, באוקטובר 2023, הם החליפו את מילות הבית האחרון: "זה לא אותו הנגב ולא אותו הבית, אתם אינכם וחייבים לשוב". נקרא ונשמע את מילות השיר המקורי.

לסיום, נראה יחד את השיר בשיתוף תלמידי ביה"ס יפעת בעמק יזרעאל.

המזכירות הפדגוגית
למידה מצמיחה אדם

משרד החינוך

גאוגרפיה אדם וסביבה

החקלאות ביישובי הנגב המערבי

בין חקלאות לתקומה

חודש תקומה וגבורה

המזכירות הפדגוגית
למידה מצמיחה אדם

משרד החינוך

חודש תקומה וגבורה

מטרות השיעור

הקשר לעם ולמדינה

במהלך השיעור:

- **נכיר** את חשיבות החקלאות למדינת ישראל ביישובי הנגב המערבי
- **נבין** את הקשר בין חשיבות החקלאות לתקומה.
- **נבין** את חשיבות החקלאות בנגב המערבי תוך כדי הכרת סיפורים אישיים.
- **נתנסה** בניתוח תמונה באמצעות שימוש בכלי AI.

הנצחה וגבורה | הקשר לעם ולמדינה | ערבות הדדית | מפגשים בחברה הישראלית

אדוות ראשונות

בשיעור נלמד על התפרוסת הגאוגרפית של הגידולים החקלאיים בישראל, תנאי הגידול, אזורי הגידול המרכזיים והתרומה של ענף החקלאות.

הלימוד שלנו היום הוא שונה.

נכיר את גידולי השדה דרך הסיפור האישי של שני גיבורים בעל כורחם – חבר קיבוץ מבארי וחבר קיבוץ מניר עוז.

אדוות ראשונות

אביעד חוזר הביתה

נתחיל בסיפורו של אבידע בכר, החקלאי מבארי שאיבד בן, אישה ורגל, וזורע מחדש את החיטה.

קישור לכתבה – אביעד חוזר הביתה

אדוות ראשונות

המכתב של גדי מוזס לחברי ניר עוז

נמשיך בסיפור המופלא של גדי מוזס, החטוף בן ה-80 מקיבוץ ניר עוז, ששב הביתה לשקם את הקיבוץ ולזרוע שוב.

הוא הבטיח לשוביו בעזה שכאשר יהיה שלום הוא יחזור וילמד אותם חקלאות.

קישור לכתבה

החזכירות הפדגוגית
למידה מצמיחה אדם

משרד החינוך

אדוות ראשונות

המכתב של גדי מוזס לחברי ניר עוז

"לכל חבריי לבית ניר עוז!

נפגשנו אתמול לראשונה לאחר כ-500 ימי חושך ואופל. ביתנו חרב, איבדנו כל אחד את היקרים והאהובים שלו. בתינו שרופים ורכושנו פוזר לכל רוח. עברנו, כל אחד לחוד וכולנו יחד, רגעי אימה ופחד. ראיתי על פניכם את סימני השאלה הקיומיים ואת חוסר הביטחון. ראיתי את הפחד והזעם על נטישתנו והפקרתנו על ידי אלו שהיו אחראיים על ביטחוננו. אני שותף לכל הפחדים וחוסר הביטחון.

אבל מתוך תחתית השאול בה אנחנו נמצאים החלטתי לשנס מותניים, להפשיל שרוולים ולהצטרף לכל אלו שרוצים שביתנו, ניר עוז, יחזור להיות בית תוסס וחם, בית שיש בו תרבות וחינוך, בריאות ויצירה, תקווה וביטחון. אני קורא לכולנו לקום, לפעול כתף אל כתף שהדבר יקרה מהר ככל האפשר.

אין בליבי דבר אל מי שכוחותיו אזלו ואינו יכול, כעת, להצטרף. אני מבין שכל אחד מעכל את האסון בצורה שונה, אבל אני בטוח ביכולתי וביכולתנו הכללית לקום, להיעמד על רגלנו, ולשקם את ביתנו, ניר עוז.

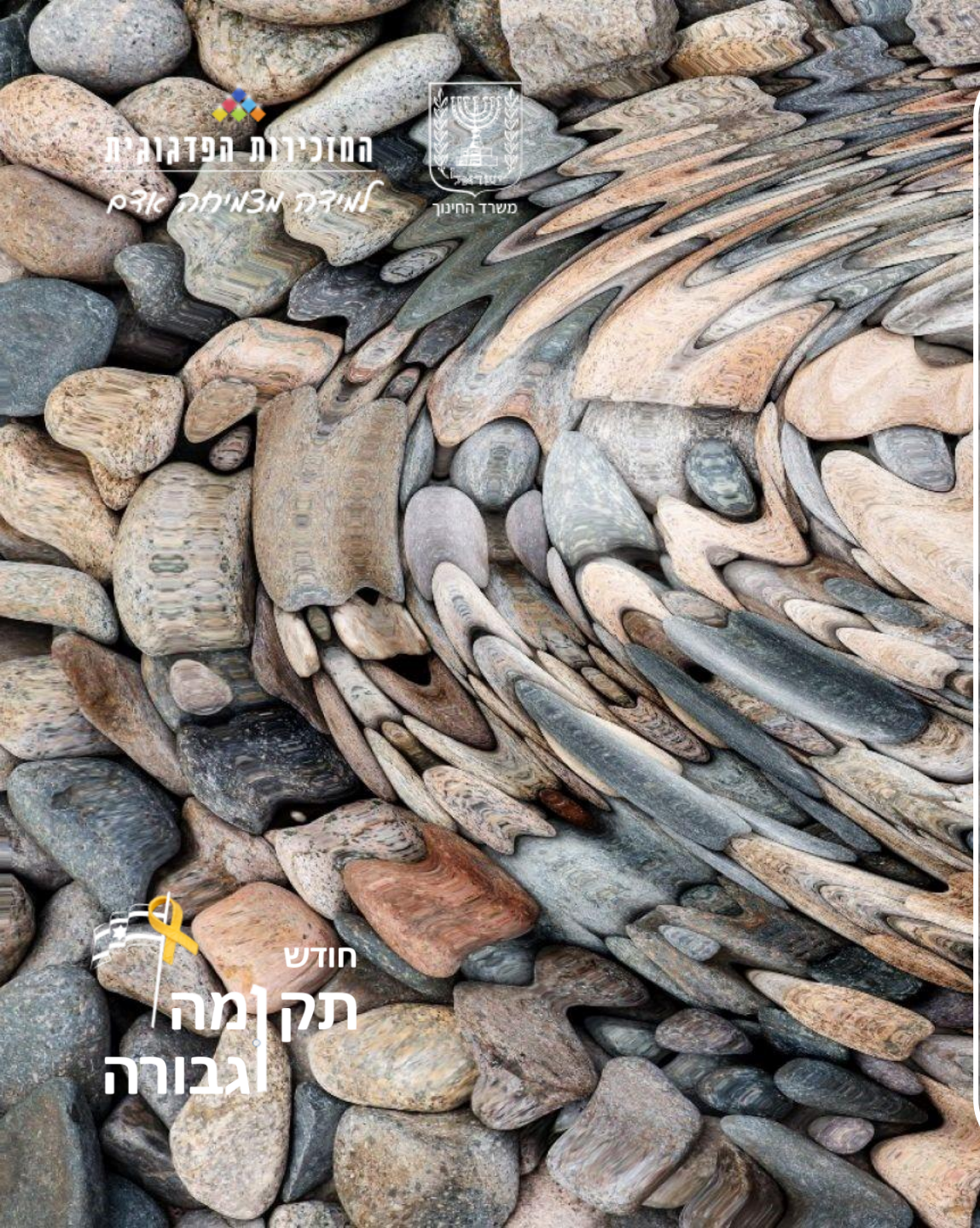
הזמן הוא גורם חשוב ביותר. עם כל הכבוד לבתים החדשים והמרווחים שלנו בכרמי גת, מקומנו לא בבתי קומות בקריית גת, אלא בבתי קרקע באוויר הצח וליד שדותינו בניר עוז. אני מצטרף לכל אלו שלא איבדו את ביטחונם ביכולתנו לגרש את החושך ולראות את האור, כמילות השיר: 'באנו חושך לגרש, בידינו אור ואש. כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן. סורה חושך הלאה שחור, סורה מפני האור'.

לא עייפי דרך אנו כי אם מפלסי נתיב.

קדימה לעבודה!

גדי"

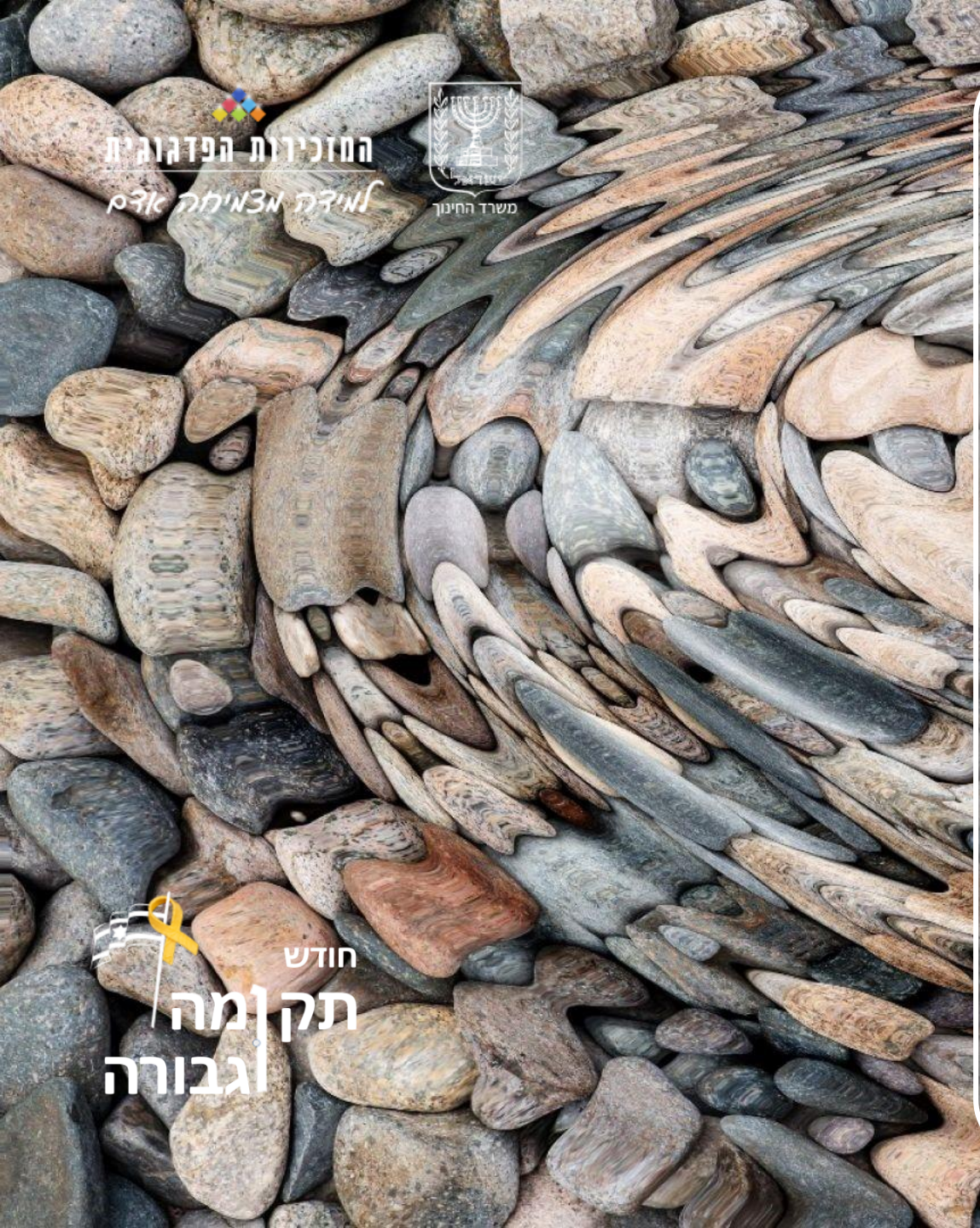
חודש תקומה וגבורה

אדוות משותפות

מושגים

- אקלים צחיח למחצה
- קרקע לס
- חקלאות בעל
- השקיה ממוחשבת
- חקלאות בת קיימא
- ביטחון תזונתי

המזכירות הפדגוגית
למידת מצמיחה אדם

משרד החינוך

חודש
תקומה וגבורה

אדוות משותפות

עבודה בקבוצות

בואו נכיר את הענפים החקלאיים של מדינת ישראל.

- התחלקו לקבוצות.
- על כל קבוצה לנתח את המפה, התפרוסת הגאוגרפית, שטחי הגידול, האזורים הבולטים בארץ בגידולי שדה, הרכב הגידולים בכל אזור ותנאי הגידול הנדרשים לגידולי שדה באמצעות חומרי העזר המצורפים.
- ניתן להיעזר בכלי AI (מחולל שפה) על מנת לבחון ולנתח את הנתונים.
- על כל קבוצה להציג את התובנות שלה בכיתה.

המזכירות הפדגוגית
למידת מצמיחה אדם
משרד החינוך
משתפים במליאה
חודש
תקומה וגבורה

המזכירות הפדגוגית
למידת מצמיחה אדם
משרד החינוך
חודש תקומה וגבורה

אדוות משותפות

הנגב המערבי

- מהם לדעתכם היתרונות והחסרונות היחסיים של אזור הנגב המערבי?

צמד תמונות - שדה תפוחי אדמה בקיבוץ ניר עוז

מעבר לאופק

החיטה היא גידול שדה בישראל, אחד משבעת המינים שבהם התברכה ארץ ישראל. היא צומחת כמו החקלאים השורשיים שמגדלים אותה. עמק חרוד, כפי שראינו במפה, הוא אזור גידול חשוב של חיטה. קיבוץ בית השיטה איבד במלחמת יום הכיפורים 11 מבניו.

את סיפורם ואת סיפור החיטה של העמק כתבה בת הקיבוץ, דורית צמרת, והלחין חיים ברקני, חבר קיבוץ שער הגולן. לאחר 50 שנה, באוקטובר 2023, הם החליפו את מילות הבית האחרון: "זה לא אותו הנגב ולא אותו הבית, אתם אינכם וחייבים לשוב".

נקרא ונשמע את מילות השיר המקורי.

נראה יחד את השיר בשיתוף תלמידי ביה"ס יפעת בעמק יזרעאל.

המזכירות הפדגוגית
למידה מצמיחה אדם

משרד החינוך

תודה רבה!

“מַ֤יִם רַבִּים֙ לֹ֣א יוּכְל֔וּ לְכַבּ֖וֹת אֶת־הָאַהֲבָ֑ה וּנְהָר֖וֹת לֹ֥א יִשְׁטְפ֖וּהָ...” (שיר השירים, פרק ח’, פסוק ז’)

חודש
תקומה וגבורה